

سنجش و رودی

۳۴۰۷۷۱۹۰۵۶۲

(۱) با توجه به عدد مقابل، به سؤالات پاسخ دهید.

عدد را به حروف بنویسید.

ارزش مکانی بزرگترین رقم چیست؟

رقم ۴ در چه مرتبه‌ای قرار دارد؟

در بزرگترین مرتبه چه رقمی قرار دارد؟

(۲) پاسخ سؤالات زیر را بنویسید.

عدد دهم از الکوی مثبت چند است؟

عدد ۲۵ آم از الکوی مثبتی چند است؟

۲۶, ۴۹, ۶۴, ۸۱, ...

عدد بعدی الکوی مقابل چند است؟

(۳) عددهای مخلوط زیر را روی محور نمایش دهید.

$$2\frac{3}{4}$$

$$1\frac{1}{2}$$

(۴) کسرها را به عدد مخلوط و اعداد مخلوط را به کسر تبدیل کنید.

$$\frac{125}{12} =$$

$$\frac{87}{15} =$$

$$2\frac{64}{150} =$$

$$4\frac{3}{10} =$$

$$\frac{29}{10} = 2 \frac{\square}{\square}$$

$$\frac{20}{\square} = \square - 2$$

(۵) در جاهای خالی عددهای مناسب بنویسید.

فصل اول

عدد و الگوهای عددی

آموزش

جمع و تفریق کسرها

در سالهای گذشته یاد گرفتیم که کسرها را به روش‌های زیر جمع و تفریق کنیم.

$$\frac{1}{7} + \frac{2}{7} = \frac{3}{7}$$

۱. اگر مخرج کسرها مساوی باشند، صورت‌ها را جمع و تفریق می‌کنیم.

$$\frac{1 \times 3}{2 \times 2} + \frac{1}{8} = \frac{3}{8} + \frac{1}{8} = \frac{4}{8}$$

۲. اگر مخرج کسرها برابر باشند، مخرج کوچک را در عدد ضرب می‌کنیم.
تا مخرج بزرگ برابر شود.

$$\frac{1 \times 2}{5 \times 2} + \frac{1 \times 5}{2 \times 5} = \frac{2}{10} + \frac{5}{10} = \frac{7}{10}$$

۳. اگر مخرج کسرها برابر باشند، مخرجها را در هم ضرب می‌کنیم.

$$\frac{1}{12} + \frac{3}{18} =$$

۴. در روش سوم گاهی مخرج خیلی بزرگ می‌شود. در این مواقع می‌توانیم از روش چهارم استفاده کنیم.

$$12 = \text{مصرف‌های } 12 \text{ و } 18 \text{ را می‌نویسیم: } 12, 24, 36, \dots$$

$$18 = \text{مصرف‌های } 18, 54, \dots$$

هنگامی که ازین مصرف مشترک را پیدا کردیم کار را متوقف کرد و آن را به عنوان کوچکترین مخرج مشترک استفاده

$$\frac{1 \times 3}{12 \times 3} + \frac{3 \times 2}{18 \times 2} = \frac{3}{36} + \frac{6}{36} = \frac{9}{36}$$

می‌کنیم و جمع کردن کسرهای جدید را انجام می‌دهیم.

تمرین

۱) جمله‌های درست را با علامت و جمله‌های نادرست را با علامت مشخص کنید.

حاصل $\frac{2}{5} + \frac{3}{5} = \frac{5}{6}$ است.

شکل رو به رو تعریف $\frac{2}{5}$ را نشان می‌دهد.

کوچکترین مخرج مشترک برای دو کسر $\frac{6}{18}$ و $\frac{7}{14}$ است.

عدد ۵ را می‌توان با صورت $\frac{7}{7}$ هم نوشت.

بدون مخرج مشترک، گرفتن حاصل $\frac{7}{12} + \frac{1}{8}$ به کدامیک از عده‌های زیر نزدیک‌تر است؟

۱۰

۱۱

۱۲

تمرین

۱) جمله‌های درست را با عالمت **✓** و جمله‌های نادرست را با عالمت **✗** مشخص کنید.

۱) حاصل عبارت $\frac{12}{9} \times \frac{5}{6}$ است.

۲) حاصل عبارت $\frac{3+2}{2} \times \frac{1}{2}$ را می‌توان از طریق ضرب $\frac{1}{2}$ هم محاسبه کرد.

۳) برای تقسیم ۲ کس با مخرج‌های مساوی، کافی است صورت‌های ابر-یکدیگر تقسیم کنیم.

۴) حاصل عبارت $\frac{1}{2} \times \frac{2}{3} \times \frac{6}{5}$ می‌باشد.

۵) شکل مقابل با کدام گزینه ارتباط دارد؟

۱) $\frac{6}{10}$

۲) $\frac{2}{10}$

۳) $\frac{2+3}{10}$

۴) $\frac{6+2}{10}$

۶) حاصل کدام یک از عبارت‌های زیر $\frac{3}{5}$ است؟

۱) $\frac{1+1}{5+2}$

۲) $\frac{2+5}{9}$

۳) $\frac{1+5}{2+3}$

۴) $\frac{8+2}{20}$

۷) داش آموزان کلاس ششم دبستان اندیشه، عضو تیم فوتبال هستند. آنها تصمیم گرفته‌اند برای یک بازی دوستانه به دو تیم تقسیم شوند. در هر تیم چه کسری از داش آموزان کلاس ششم فوتبال گرفته‌اند؟

آزمون عملکردی ۳

مسابقه‌ی حیاتی

نحویت و درک مفهوم تقسیم عدد صحیح بر عدد اعشاری و بیان استدلال برای آنها

مسئله

مریم و مهری می‌توانند برای عروسکهایشان لباس بدوزند. مادر به هر کدام از آنها ۲ متر پارچه می‌دهد. آنها با کمک مادر الگو کشیده و متوسله می‌شوند که مریم برای دوخت شلوار عروسکش به $\frac{1}{4}$ متر پارچه و مهری برای دوخت شلوار عروسکش به $\frac{1}{5}$ متر پارچه نیاز دارد. مادر از آنها می‌پرسد: کدامیک از شما می‌توانید تعداد بیشتری لباس برای عروسکهایشان بدوزند؟

تکلیف

حالا شما دو نوار کاغذی همان اندازه مثل شکل‌های زیر بردارید و مراحل زیر را به دقت انجام دهید.

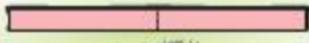
۱. هر کدام از نوارها را به دو واحد تقسیم کنید.

۲. هر واحد نوار را به دو قسم تقریباً مساوی تقسیم کنید.

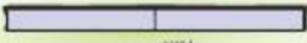
۳. سهی روی نوار مریم $\frac{1}{4}$ جلو رفته، یک پرش زده و اندامه دهد.

۴. نوار مهری را $\frac{1}{5}$ ، $\frac{1}{5}$ ، $\frac{1}{5}$ پرش بزرگی دهد.

۵. تعداد تکه‌های جداسهده از هر نوار را یادداشت کرده و با هم مقایسه کنید.

نوار کاغذی مریم

نوار کاغذی مهری

مسئله

(۱) مریم می‌تواند چند دامن برای عروسکش بدوزد؟

(۲) مهری می‌تواند چند شلوار برای عروسکش بدوزد؟

(۳) کدامیک می‌تواند لباس بیشتری برای عروسکهایشان بدوزد؟

(۴) حالا تقسیم‌های روی نوار را انجام دهید.

۲ ۰/۵

۲ ۰/۴

آزمون نوبت اول

۱) جمله‌های درست را با علامت و جمله‌های نادرست را با علامت مشخص کنید.

حاصل جمع عددی زوج با عددی فرد، همیشه عددی قرد است.

بزرگترین عدد ۳ رقمی زوج که بر ۶ و ۵ بخشیده باشد، ۹۰۰ است.

هفتاد و سه عدد $\frac{5}{4}$ است.

مرتع بعد از 180° , 225° و 270° چرخش روی خودش فرار می‌کند.

۲) عددهای کدام گزینه با هم برابرند؟

$$\frac{3}{10}, \frac{4}{2}, \frac{21}{5} \quad \text{۱)$$

$$\frac{21}{10}, \frac{4}{2}, \frac{3}{5} \quad \text{۲)$$

$$\frac{1}{2}, \frac{3}{4}, \frac{5}{8}, \frac{1}{2} \quad \text{۳)$$

$$\frac{1}{4}, \frac{3}{8}, \frac{21}{16}, \frac{5}{8} \quad \text{۴)}$$

۳) ضخامت یک کتاب 230 برگی، $1/7$ سانتی‌متر است. ضخامت هر برگ آن چند میلی‌متر است؟

$$0/7 \quad \text{۱)$$

$$0/0007 \quad \text{۲)}$$

$$0/07 \quad \text{۳)}$$

$$0/007 \quad \text{۴)}$$

۴) کسرهای زیر را به صورت عدد اعشاری و عددهای اعشاری را به صورت کسری بنویسید.

$$\frac{14}{40} =$$

$$\frac{20}{16} =$$

$$42/9 =$$

$$50/07 =$$

۵) علامت مناسب ( ) بگذارید.

$$-2 \boxed{} + 1$$

$$\frac{16}{5} \boxed{} 2/2$$

$$0 \boxed{} -247$$

$$98976547 \boxed{} 1796000321$$

۶) حاصل جمع و تفریق زیر را با استفاده از کوچکترین مخرج مشترک حساب کنید و در صورت امکان پاسخ‌ها را ساده کنید.

$$\frac{7}{8} + \frac{5}{6} =$$

$$\frac{8}{9} - \frac{3}{6} =$$

پاسخنامه‌ی سنجش پایانی

سنجش پایانی قسم ۱

$$7242 - 5337 = 1805 \quad \text{بر} ۶ \text{ هم بخشیده است.}$$

$$-9 < -8 < -7 < -6 < -5 < -4 < -3 < 2 < 125 \quad \text{۳}$$

۱۰. فاصله به متر

$$2444 + 3 \times 1000 = 2444,000 \quad \text{۴}$$

سیصد و هشتاد و چهار میلیون و چهارصد و سه هزار

در مرتبه‌ی دهگان میلیون قرار دارد.

$$2444,000 \longrightarrow 244,000,000 \quad \text{۵}$$

با تغییر کسر از صد میلیون

$$(20 \times 2) + 1 = 41 \quad \text{۱۱. تعداد شکلاتها}$$

$$90 \quad \text{بر انداد ۲, ۳, ۵, ۶, ۱۰, ۱۵, ۲۰, ۳۰, ۴۵ و ۹۰ بخشیده است.}$$

۱۲. مثلث، الگوی اعداد مرتبی را شناس می‌نمایی شماره

مثلث باشد ضریر خودش بخود

$$\text{تعداد مثلثها} = 15 \times 15 = 225 \quad \text{۱۳. مثلث بازدهم}$$

الله

گریته‌ی آیه

گریته‌ی آیه

$$-7, -8, -12, -16, -20, -24 \quad \text{۳}$$

$$T, F, A, 1F, 1A, 2F, 2A, VF \quad \text{۴}$$

$$XT + Y + XT + Y + XT + Y \quad \text{۵}$$

$$10 + 9 + 8 + 7 + 6 \quad \text{۶}$$

هشت هم بر ۲ و هشت هم بخشیده است.

عدد ۲۰ بر ۱ و ۳ و ۵ و ۷ هم بخشیده است.

عدد ۴۰ بر ۱ و ۴ و ۸ و ۱۰ و ۲۰ هم بخشیده است.

۱۴. رقم هشتاد و هشت میلیونان عدد صفر است.

$$Y \times 10^9 < Y \times 10^{10} \quad -10 > -39 \quad \text{۷}$$

$$-A < \frac{32}{4} \quad A \times 10^9 > A \times 10^{10} \quad \text{۸}$$

سنجش پایانی قسم ۲

$$\frac{1}{2} < \frac{4}{7} < \frac{8}{9} < 1/1 < \frac{9}{8} < \frac{6}{3} < \frac{22}{11} \quad \text{۹}$$

الله

گریته‌ی واله

۱۰

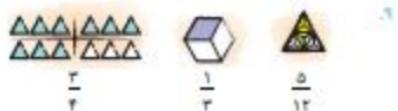
گریته‌ی آیه

۱۱

طول غر صنع مرتع

$$\frac{7F}{5} + T = \frac{3PF}{5} \times \frac{1}{P} = \frac{7F}{5} = 1 \frac{2}{5}$$

$$\frac{F}{A} + \frac{T}{A} = 1, \quad \frac{4}{5} \times \frac{5}{9} = 1, \quad \frac{9}{11} + 1 = \frac{9}{11} \quad \text{۱۲}$$

$$\left. \begin{array}{l} \frac{1}{5} \times TA_0 = \frac{TA_0}{5} = 9F \\ \frac{1}{2} \times TA_0 = \frac{TA_0}{2} = 220 \end{array} \right\} \Rightarrow TA_0 - (220 + 9F) = 144$$

$$\frac{TA_0}{5} + \frac{TA_0}{2} = \frac{9}{22} + \frac{10}{22} = \frac{19}{22} \quad \text{۱۳. مطالعه کرده است.}$$

$$\frac{22 - 19}{22} = \frac{3}{22} \quad \text{۱۴. موز مطالعه شده است.}$$

پاسخنامه‌ی سنجش پایانی

پیراهن	۲۵	۵
شلوار	۱۵	۳
روسری	۲۰	۶
ملتو	۴۰	۸
کل	۱۰۰	۲۰

۱۰

۲۵	۴
۱۰۰	۹۶
$\frac{۹۶ \times ۲۵}{۱۰۰} = ۱۶$	

۱۱. مساحت مرتع

$$\frac{۱۰}{((۲+۱۵)+۲)} - (۲ \times (۲+۱ \times ۲)) = ۱۸$$

$$\frac{۷۵}{(۲+۲۵+۱+۲)} - (۲ \times \frac{۲}{۷}) = ۴۲$$

$$\frac{۱۰}{۸} = 1/۸\text{متر}^2$$

با تغییر کسر از $\frac{۱}{۸}$ با تغییر کسر از $\frac{۱}{۹}$ با تغییر کسر از $\frac{۱}{۸\text{متر}^2}$

$$\frac{۴}{۲+۲+۲/۸+۴/۲+۲/۵} = ۱۵/۲ \approx ۱۵\text{متر}^2$$

$$\frac{۴}{۲} \approx ۲$$

$$\frac{۴}{۸} \approx ۱$$

$$\frac{۴}{۵} \approx ۰.۸$$

$$۴+۲+۰.۸+۲ = ۱۶$$

$$\frac{۴}{۱۶} \approx ۰.۲5$$

مساحت مرتع $= ۷۵$

$$100-120=20$$

نفرات کافی نباشند	۳۰۰	۱۰
جمعیت اقیانوس	۱۰۰	۱۰۰

جمعیت روسیه 20% کافی نباشد است.

تکلیف	۱۵	۳۰۰,۰۰۰
پرداختی	۸۵	۱,۷۰۰,۰۰۰
کل (قسم قبل از تکلیف)	۱۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰

۱۲۰۰

۱. احتمال رو آمدن سکه به احتمال $50-50$
احتمال به دینا آمدن نوزاد در روز شنبه به احتمال کمتر از نصف
احتمال آمدن عدد زوج در پرتاب ناس، به احتمال $50-50$
احتمال آمدن عدد بیشتر از ۲ در پرتاب ناس، به احتمال
بیشتر از نصف.

سنجش پایانی فصل ۷

۱

۲

۳

۴

گزینه‌ی ۴

$$\frac{۱۷}{۵} = ۲/۱۷\approx ۲/۱۷$$

$$\frac{۲۰}{۷} = ۲/۲۰\approx ۲/۷$$

عدد	با تغییر کسر از	قطعه‌نده	گردشنه
۱۳۸/۷	۱	۱۳۸	۱۳۹
۱۷۸/۱۷۰	۰/۰۱	۱۷۸	۱۷۹
۲۷۸/۳	۱۰	۲۷۸	۲۷۹
۱۳۰۷	۱۰۰	۱۳۰۰	۱۳۰۸

$$\frac{۴}{۴+۵+۵} = ۰/۱۵ \approx ۰/۱۵$$

۱۳۰۸ نفع کردن